

Милча Мадих

БИБЛИОГРАФИЈА ИСТОРИОГРАФСКИХ ИЗДАЊА О ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ, ОБЈАВЉЕНИХ ТОКОМ 2009–2010. ГОДИНЕ

Колубара велики народни календар за просту 2010. - 20. књига, уредници Зоран Јоксимовић и Здравко Ранковић, Ваљево 2009. Колубара, 247 стр.

Јубиларно двадесето издање календара Колубара тематски је опремљено слично претходним свескама, поред календара за 2010. објављује и следеће прилоге: „Колубарка“, јабука, (29-30), Важне годишњице 2010, (30-32), Листање календара – Хроника 2009 (Љиљане Кецојевић) 32-49, Бранко Антонић, новинар иглумац, (49-52), Од курира Данка до Шнајдера Боре (Дарија Ранковић), 52-58, *Arg vivendi* (Душан Арсенић), 58-60. Најбољи у привреди 2009. (60-63), Књиге ИД Колубара (63-65), Два пута по 101 разлог за остајање у Ваљево (63-69), Шест пута по 33 разлога за одлазак из Ваљева (69-81), Руке изнад града (Теофил Панчић), (81-84), Реализација диктирана функцијом (Војин Бакић), (84-86), Са Војином Бакићем, у Загребу и у Ваљево (Здравко Ранковић (86-90), Ваљевци у Крагујевцу (Живота Блажић), (90-95), Ваљевци и Крагујевчани (95-99), Од проте Матије до Миливоја Настића (Здравко Ранковић), (99-112), Божа

Ранковић, Американац (Божидар Пурић (112-118), Витомир Вулетић (Миливоје Јовановић), (118-121), Измаштана географија Р.Б. Марковића (Антоније Исаковић), (121-125), Код Љубе у атељеу (Живојин Павловић), (125-126), Култура, уметност, наука – Старе вести (126-30), Рођени, венчани, умрли 1910. (Милорад Радојчић); (130-135), Различитости 1910 – Старе вести (135-141), Школа у Доњој Топлици (141-148), Секулића тапија (Дејан В. Поповић), (148-154), Пре 150 година – Хронолошки прелед (154-158), Латрони (Радивоје Арсић), (158-166), Ракићи у Мионичком гробљу (Милоје Ж. Николић), (166-172), Старо рударско насеље у засеоку Вреоци (Владимир Пецикоца), (172), Колекција пешкира у етнолошкој збирци Народног музеја Ваљево (Гордана Пајић), (178-183), Василије Симић, историчар рударства (Зоран Станковић), (183-188), Држ минулог доба (Дарен Миливојевић), (188-195), Мишићи из Струганика (Здравко Ранковић), (195-200), Вукајло Мишић (Петар Пајић), (200-202), „Доктор О“ (Бранко Вићентијевић), (202-206), Време уживања (Драган Тодоровић),

(206-213), Таблић (Мирослав Пауновић), (213-216), Колубарски пребранац (216-218), Ваљевски фотографски летопис (Здравко Ранковић), (218-222), Домаће новости 1885 – Вести из „Гласоноше“ (222-238), Модерна галерија (238-241).

Димитријевић М. Лаза, Како живи наш народ, Интерфакс 2010, Суботица, 218 стр. Библиотека „Звоно“ књига 1.

Књига Др Лазе Димитријевића, први пут објављена 1897, затим у кратком раздобљу још два издања, изазвала је неочекивано и за самог аутора, значајно интересовање и шире читалачке публике у тадашњој Србији. Допуњена са „Писмима из народа“ објављена је ове године у издању Интерфакса, са мањим интервенцијама и усклађивањем са актуелним правописом и отклањањем штампарских грешака из претходних издања, представља аутентично сведочење о здравственим, културним, политичким приликама, навикама и наравима нашег народа, крајем 19. века.

Као окружни лекар обављао је више година послове физикуса у околним Смедеревском и Ваљевском, сусреће се свакодневно са тадашњим друштвеним (не)приликама, у свим областима друштвеног живота изванредно повезује са здравственом културом становништва и конкретним предлозима шта и како треба мењати, како би се унапредио укупни друштвени живот, нарави и навике, посебно сеоског становништва а тиме и здравље становништва. Актуелност овог занимљивог и надамце поучног штива је у поређењу са данашњим приликама и поређењу колико смо напредовали или стагнирали као друштво.

Ранковић Здравко, Позориште у Ваљеву 1860 – 2010. Ваљево 2010. Колубара, 160 стр.

Монографија о почецима, настанку и развоју позоришног живота у Ваљеву, као значајном сегменту културе, заснована је на стрпљивом вишегодишњем истраживању архивске грађе и објављених чланака, новинских записа и пажљивом одабиру података, који хронолошки представљају ову значајну област друштвеног живота. Приређивач монографије, први пут у једној књизи даје целовиту представу о позоришном животу Ваљева од његових зачетака оснивањем Доброволног друштва за театарска представљања 1860. године, хронолошки прати значајне датуме до данашњих дана.

Биографски лексикон Ваљевског краја, књига, свеска 14, од слова Н до П, Ваљево, Колубара 2010, стр. 225 – 296. уредник Здравко Ранковић, редактор Зоран Јоксимовић

Четрнаеста свеска Лексикона објављује биографије познатих личности Ваљевског краја са подацима о делатностима у којима су остварили значајан допринос.

Гласник Међуопштинског историјског архива Ваљево, бр. 43, Ваљево 2009. стр. 185. Уредник Алекса Томић.

У овом броју објављени су следећи **чланаци**: Александар Узелац: *Кумани у средњевековној Србији* (5-19), Виолета Ракић: *Основна школа „Милош Марковић“ у Доњим Лесковицима 1898–2008.* (19-55), Милорад Радојчић: *Ваљевски адвокати у међуратном периоду* (55-97), Милан Совиљ: *Свети „јокрејних слика“ у Ваљеву – Ваљевски биоскопи и филмске пројекције тридесетих година двадесетих*

века (97-109), Снежана Радић: *Лекари и здравствено особље у Ваљевском округу у периоду 1944–1947* (109-151). Прилози: Дејан В. Поповић: *Тагућа Ђурија – сјор око моста 1851 – 1879* (151-160), Милан Ђурђевић: *Прилози занатлицима, саобраћају, угостителству и трговини у Обреновцу у првој половини 20. века* (160-173), **Прикази:** Снежана Радић: *Мирослав Перишић: Од Стаљина ка Сартиру – формирање југословенске интелекције на европским универзитетима 1945–1958* (173-177), Јелена Павловић: *Шезгесет осма – личне историје* (177-181) **Библиографије:** Милча Мадих: *Библиографија историјских издања о ваљевском крају објављених током 2009* (181).

Савић Велибор Берко, Чича Илија Станојевић – најлепша прича старог Београда, Ваљево – Београд 2010, Југословенска кинотека и Самостални издавач ауторских дела „Берко“, 864 стр.

Књига посвећена животу и делу, драмског уметника, барда позоришног глумишта, пионира филмске глуме, редактора, писца позоришних комада, прича и фељтона, с краја 19. и почетка 20. века. Поред опширне биографије бурног живота, аутор књиге објављује низ прилога из бојског живота и глумачког остварења Илије Станојевића. Поред матичног Народног позоришта у Београду и Српског народног позоришта у Новом Саду, где је био редовни члан, гостовао је низом представа, као глумац и редитељ, широм Србије, Босне и Херцеговине, Далмације и Македоније. Играјући углавном комичне улоге, стекао је огромну популарност, оставивши неизбрисив траг у историји драмске уметности Србије. Поред биографског дела, монографија садржи

фељтоне, приче и текстове улога позоришних комада које је остваривао Чича Илија Станојевић на позоришној сцени.

Хроника Горњег Црниљева, Љупко Миловановић, Народна библиотека Осечина, Осечина 2010, 243 стр.

Монографија о селу из Ваљевске Подгорине настала из пера аутора који је завичајно везан за ово место, обухвата широк дијапазон области, почев од природног амбијента и географских, историјских и демографских података до привредних и етнографских особености села и становништва. Аутор у опису насеља није изоставио податке о условима становања, школи, привредним активностима, Земљорадничкој задрузи, учесницима у ослободилачким ратовима, сеоским гробљима и народним обичајима и веровањима.

Доњи Мушић по сећањима из 2009, Предраг Грбић, самосталано издање, Београд 2010, 58

Књига невеликог обима у којој аутор даје основне податке о селу Колубарског краја, највише пажње посветио је становништву, пореклу породица и излагању кратких породичних родослова, користећи раније објављене радове о селу и овом подручју; матичне књиге, натписе са надгробних споменика уз прикупљене податке на терену од самих житеља.

Источна Тамнава Бргуле и околина, Миодраг Станимировић, Обреновац, Културно-просветна заједница Србије, Београд 2010, 570 стр.

Подручје источне Тамнаве и село свог рођења Бргуле аутор књиге ставља у центар свог истраживања, описујући пре свега његову прошлост. После предговора, рецензија и увод-

не речи, аутор кроз наредних 17 поглавља излаже резултате свог дугогодишњег истраживања прошлости осам насеља овог релативно хомогеног подручја, које је до 1957 године, административно припадало истом срезу. Књига садржајно захвата широк круг тема почев од периода пре насељавања словенског становништва, настанка и назива села, ослободилачких ратова, демографских података, привреде, културно-просветних и здравствених прилика, задругаства, путева, ловства и спорта до хронологије важних догађаја и разних спискова и родослова фамилија.

Дринска дивизија прилози за историју Српске војске, Милисав Секулић, Регионална организација „Подриње“ и Удружење ратних добровољаца, Лозница 2009, 649 стр.

Монографија посвећена припадницима, војницима и ратницима Дринске дивизије. Аутор књиге публициста и виши војни старешина, користећи сачувану архивску грађу Архива војноисторијског института, литературу и објављене радове, представља настањак, развојни и ратни пут славне Дринске дивизије, која је играла значајну улогу у ослободилачким ратовима од краја 19. века до краја Првог светског рата. Поред уводног дела посвећеног кратком историјату дивизије, аутор излаже биографије најзначајнијих личности, старешина и војника, страдалих у ратовима и њиховог учешћа у ратним операцијама, током постојања и деловања ове војне формације. Монографија је опремљена фотографијама географским и војним картама и другим илустрацијама.

Школа за квалификоване раднике у Убу 1964 – 1977, Миливоје Радојичић и Никола Лукић, Техничка школа „Уб“, 2010, 256 стр.

Монографија о једној стручној школи, која и поред релативно кратког постојања, оставила значајног трага не само у Убу. Аутори користећи архивску грађу и фотографије из личних збирки, систематично су изложили кратки историјат школе, од њеног формирања, просветно-педагошке делатности по школским годинама и програмима до спискова завршених ученика, наставника и помоћног особља и биографија значајних личности за рад и развој школе. Приложене фотографије матураната, наставника са прослава годишњица, употпуњују укупну представу о школи.

Вировац и Вировчани, приредио Здравко Ранковић, Библиотека „Село“, књига 6, ИД Колубара заједно са Стојадином Весићем, Ваљево 2010. 178 стр.

Шеста књига из Библиотеке „Село“ објављује сабрану грађу, чланке и друге напise, о још једном колубарском селу Мионичке општине. Од првог писаног помена села, географско-демографских, етнографских података, бирачких спискова, кратких биографија важних личности из овог места, значајних догађаја, чине занимљив садржај ове књиге. Разуђеност тема које приређивач нуди читаоцу, представу о прошлости и садашњости села чини сложенијом и потпунијом.

Време архитектуре – архитектура и урбанизам у Ваљеву 2004 – 2009. Друштво архитеката Ваљево, ИД Колубара, Инжењерска комора Србије, Ваљево 2010, 269 стр.

Књига групе аутора архитеката, представља изабрана и актуелна ар-

хитектонска и урбанистичка остварења у Ваљевоу и околини, насталих у периоду 2004 – 2009 године. Уводно излагање нуди неколико прилога из историје градитељства Ваљева са посебним освртом на нова архитектонска остварења. Књига је наставак истоименог издања из 2004. за које је Друштво архитеката Ваљева награђено Повељом Салона архитектуре у Новом Саду.

Извори са камена о Ваљевској Тамнави 1708 – 1804, Милоје Ж. Николић, Завод за заштиту споменика културе Ваљево – Истраживачки центар ИЦНТ, Ваљево – Београд 2010. 165 стр.

Првом књигом на ову тему за период 1804–1815 која је објављена 2006. аутор је отворио широко и значајно поље истраживања прошлости Ваљевске Тамнаве, што новим истраживањима проширује на претходно раздобље од скоро једног века. Објављивањем ове књиге заокружено је једно значајно раздобље историје овог краја, подацима који се једино на ретко сачуваним надгробним споменицима могу утврдити. Аутор је стрпљивим теренским истраживањем надгробних споменика, стручно изучио систематизовао и сликовито представио у овој публикацији.

Овом књигом дат је значајан допринос обогаћивању српске историографије седамнаестог и осамнаестог века.

Здравствени центар Ваљево 2000 – 2010. Здравствени центар Ваљево, 2010, 240.

Крајем 2010. године изашла је из штампе књига „Здравствени центар Ваљево 2000-2010”, коју су припремиле ПР служба Здравственог центра Ваљево и ПР агенција „Приступ” из Ваљева, односно Дејана Јешић и Бранко Петровић. Књига почиње познатом сликом Надежде Петровић „Ваљевска болница 1915.” и уводом прим. др Илије Трипковића, генералног директора Здравственог центра Ваљево. Близу две трећине ове књиге чини хронологија најзначајнијих збивања у претходних десет година. Потом следе подсећања на пројекте „Развој здравства Србије”, „Развој информационих технологија у Здравственом центру Ваљево”, преглед стручних усавршавања и најважнијих изведених радова, набављене опреме и добијених донација. Након тога је публикован списак свих запослених у овој установи са стањем на дан 31. децембра 2010. године са пуним именима и презименима, датумом и годином рођења, звањем или радним местом и датумом и годином од када ради у овој установи. Занимљиво је да у Здравственом центру Ваљево ради 2.198 радника (Болница 1 297, Дом здравља Ваљево 731, Дом здравља Љиг 58, Дом здравља Осечина 52 и Дом здравља Мионица 60) па је то и најбројнија радна организација у Колубарском округу. На самом крају дат је преглед свих субјеката који су омогућили објављивање ове књиге.